

Sektionen för socialtjänst
Anna Thomsson

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Boende på (o)lika villkor – merkostnader i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS (SOU 2021:14)

Sammanfattning

SKR, Sveriges kommuner och regioner välkomnar utredningen Boende på (o)lika villkor – merkostnader i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS (SOU 2021:14) förslag.

Enligt SKR är utredningens förslag positiva för att individer inte ska drabbas av merkostnader för sitt boende på grund av sin funktionsnedsättning och välkomnar idén om subventionering av byggnation av LSS-bostäder. För att kunna erbjuda individer en större möjlighet av boendetyper anser SKR att även byggande av servicebostäder bör kunna subventioneras.

- SKR tillstyrker utredningens förslag att den som beviljats insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS och bor i en sådan bostad ska ha rätt till merkostnadsersättning för boende med 30 procent av prisbasbeloppet per år.
- SKR bifaller förslaget att regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram och göra tillgängligt ett stödmaterial som beskriver hur man kan arbeta med hyressättning och andra frågor som rör ekonomin för dem som bor i en bostad med särskild service enligt LSS.

Allmänna synpunkter

Likt utredningen konstaterar SKR att det i dagsläget är stor spridning, så väl på hyra per kvadratmeter och vad som ingår i den hyra individer som bor i bostad med särskild service betalar för. Ingår bara den egna lägenheten, eller även gemensamhetsytor, personalutrymmen och stödinsatser? Att genom tillägg i socialförsäkringsbalken ge möjligheter för en anpassning och mer jämlika levnadsvillkor ser SKR som positiva förslag.

Även om det inte är ett förslag från utredningen så delar SKR utredningens bedömning att ett statligt investeringsstöd skulle underlätta byggandet och på så sätt kunna bidra till att minska underskottet på LSS-bostäder som i dag finns i många kommuner. SKR delar bedömningen att ett statligt investeringsstöd likt det för bostäder för äldre och studentbostäder skulle kunna öka på byggandet och därmed också valmöjligheten för individer. Det befintliga stödet för äldreboende har utnyttjats väl av kommunerna. Förbundet anser att nivån 800 mkr per år är en bra nivå

och att stödet borde vara på en liknande nivå även för LSS-boenden. SKR anser att stödet även borde kunna omfatta servicebostäder enligt LSS av samma skäl som stöd lämnas till seniorbostäder. Utöver anvisade nyanlända där kommunerna behöver ordna boende under två år så är det endast äldre och personer med nedsatt funktionsförmåga som har ett biståndsbedömt behov av särskilt boende som kommunerna har ett uttalat bostadsförsörjningsansvar för. SKR anser att inte bara fler boenden utan även fler typer av bostäder behövs för att på bästa sätt tillgodose målgruppens behov. Genom ett statligt investeringsstöd som också inkluderar byggande av servicebostäder skulle ett större utbud enklare skapas.

Många av de som bor i bostad med särskild service enligt LSS har höga hyror oavsett om hyran har beräknats på ett sätt som innebär att hyresgästen har merkostnader på grund av funktionsnedsättning eller inte. Bostadstilläggets storlek bör därför på ett bättre sätt anpassas till de faktiska hyrorna för dem som bor i en bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS. SKR anser det rimligt att personer med en livslång funktionsnedsättning ska ha liknande möjligheter till stöd och bidrag som äldre personer har. Ett stödmaterial för ökad möjlighet till likvärdighet ser SKR också som något positivt. Exempelvis små kommuner planerar och genomför sällan byggnation av LSS-bostäder ser SKR ett behov av att kunna få stöd i planeringen.

Bostadstillägget är ett inkomstprövat tillägg till andra allmänna pensions- och sjukersättningsförmåner och dess storlek påverkas av bostadskostnaden och inkomsten. Bostadstillägg utgår för bostadskostnader upp till 5 600 kronor per månad till och med månaden före den månad då den försäkrade fyller 65 år och det högsta beloppet som kan utbetalas är 5 220 kronor per månad. Från och med den månad en försäkrad fyller 65 år kan bostadstillägget utgå för bostadskostnader upp till 7 000 kronor och det högsta beloppet som kan betalas ut är 6 540 kronor per månad. Det är således en ganska stor skillnad, både när det gäller den hyra som bostadstillägget får beräknas på, och vad som kan betalas ut beroende på om en person är yngre eller äldre än 65 år. Förslagen i utredningen kan leda till att skillnaderna beroende på ålder minskar vilket SKR ställer sig positiva till.

11.3 Kompensation till den enskilde inom ramen för merkostnadsersättningen

- SKR tillstyrker förslaget
- SKR anser att det är av stor vikt att det blir lätt att ansöka om ersättningen för den enskilde.

Den som beviljats insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS och bor i en sådan bostad ska ha rätt till merkostnadsersättning för boende med 30 procent av prisbasbeloppet per år. Vid beräkningen av merkostnadernas storlek, när någon även har andra merkostnader, ska boendet i en bostad med särskild service enligt LSS anses ge merkostnader om 25 procent av prisbasbeloppet per år.

11.4 EU-rätten

- SKR delar utredningens bedömning att det inte finns behov av någon särskild reglering i socialförsäkringsbalken utifrån Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen med anledning av utredningens förslag.

11.8 Stödmaterial för en ökad likvärdighet

- SKR tillstyrker förslaget

Regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram och göra tillgängligt ett stödmaterial som beskriver hur man kan arbeta med hyressättning och andra frågor som rör ekonomin för dem som bor i en bostad med särskild service enligt LSS.

11.9 Ikraftträdande och informationsinsatser utredningen föreslår att de nya reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2023.

- SKR tillstyrker förslaget

Försäkringskassan ska utforma och genomföra tillgängliga informationsinsatser riktade till dem som bor i bostad med särskild service enligt LSS. Förbundet anser också att det är av stor vikt att denna information kommer målgruppen väl till handa på ett anpassat sätt.

11.10 Uppföljning och utvärdering

- SKR tillstyrker förslaget

En uppföljning och utvärdering av utvecklingen av merkostnadsersättningen för målgruppen bör ske för att säkerställa att förslagen fått avsedd effekt. Även eventuell påverkan på hyressättningen när det gäller lägenheter i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS bör ingå i ett sådant uppdrag.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande